

Dosarul nr.2r-233/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător: C. Guzun

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru

ÎNCHEIERE

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Oxana Matcovschi,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Oxanei Matcovschi către Alina Munteanu și Sergiu Munteanu cu privire la înlăturarea obstacolelor,

împotriva încheierii din 05 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului declarat de Oxana Matcovschi și restituită cererea de apel a acesteia depusă împotriva hotărârii din 17 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă:

La 08.08.2016, Oxana Matcovschi a depus cerere de chemare în judecată către Alina Munteanu și Sergiu Munteanu cu privire la înlăturarea obstacolelor, prin care a solicitat înlăturarea obstacolelor în folosirea spațiului locativ.

Prin hotărârea din 17 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 25.10.2017, Oxana Matcovschi a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cererii de apel nu i s-a dat curs și apelantei Oxana Matcovschi i s-a comunicat despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat, fiindu-i acordat un termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii prin care nu i s-a dat curs cererii de apel. Dovada de plată a taxei de stat la depunerea apelului a fost prezentată la 19.04.2018.

La 24 aprilie 2018, Oxana Matcovschi a depus o cerere prin care a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru depunerea apelului motivat, care a fost respinsă prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 20 iunie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Oxana Matcovschi împotriva încheierii instanței de apel din 26

aprilie 2018, casată încheierea cu restituirea cauzei în Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

Prin încheierea din 27 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins cererea Oxanei Matcovschi cu privire la prelungirea termenului de procedură.

La 26.12.2018, Oxana Matcovschi a depus cerere prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 17 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 05 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului și s-a restituit apelul declarat de Oxana Matcovschi împotriva hotărârii din 17 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 20 martie 2019, Oxana Matcovschi a declarat recurs împotriva încheierii din 05 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Examinând recursul, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi restituit, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Art. 437 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează elementele pe care trebuie să le conțină o cerere de recurs.

Prin urmare, Colegiul constată că, Oxana Matcovschi a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea cererii de recurs în limba de stat.

În același timp, Colegiul reține că, prin hotărârea din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, Colegiul reiterează că, unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 05 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie

obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat.

Cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a îndeplini justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participării la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Astfel, Colegiul ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Oxana Matcovschi împotriva încheierii din 05 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de Oxana Matcovschi împotriva încheierii din 05 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Oxana Matcovschi către Alina Munteanu și Sergiu Munteanu cu privire la înlăturarea obstacolelor.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Svetlana Filincova